

Mooi niet mooi

Analyse van Henk: Hogedruk boven centraal Europa. Koude lucht daalt neer, de temperatuur is dus wat lager. Gaat de kachel dan toch nog aan dit jaar? Het hoog is echt vrij hoog, met een luchtdruk van 1030 hPa. Dat gaat voorlopig nog even zo blijven. Helder, zonnig weer, frisjes. Mooi man! Nou ja, voor een leek dan. Voor een molenaar is het vervelend weer, hoogstens wat stenen billen, stellingdelen schoonmaken, de boel nog eens goed smeren en de molen eens vegen. Want veel meer dan dat komt er niet van, met een ZZW wind met een kracht van 1 Bft. Het weer past wel mooi bij de alumnificatie van onze instandhouders, die we vanmorgen in onze molenschuur hadden.

Het KNMI vindt er dit van: zaterdagmiddag wordt het overal zonnig. Alleen in het noorden is er eerst mogelijk nog bewolking aanwezig. Het is droog. De middagtemperatuur ligt tussen 13°C in het noorden en 17°C in Zuid-Limburg. Er is weinig wind, alleen aan zee is de wind matig uit zuid tot zuidoost.

Berekening van de kracht van de wind

Luchtdruk 1030 hPa

Temperatuur 287°K (14°C)

Windsnelheid 2,5 m/sec (1 Bft)

Een m³ lucht weegt 1.2202 kg en veroorzaakt een kracht van 0.7228 kg/m²

Vragen over het huiswerk

H18: maken 5.1 t/m 5.9

1. Welke zeilvoering zou je op onze molen gebruiken vandaag, belast en onbelast?
2. Waar is de standerdmolen op geplaatst?
3. Wat is de naam en functie van de afdekking van de voet van de standerdmolen?
4. Wat is de functie van de slekken?
5. Hoe kan men aan de trap van een standerd zien dat het een oude molen is?
6. Wat verstaan we bij een standermolen onder de hel?
7. Noem de twee delen waaruit de wipmolen is opgebouwd.
8. Waarop rust de het bovenhuis van de wipmolen?
9. Noem twee molentypes die een daklijst, waterlijst en steenlijst hebben.
10. Op welke plaatsen kan de vang van de paltrok worden bediend?
11. Waar vinden we spinnekoppen?
12. Als we naar de koker kijken, wat is dan het verschil tussen een kleine spinnekop en een grote wipmolen?
13. Wat kun je zeggen over het verschil in stapeling tussen een wip en een spinnekop?
14. Hoe heet het opvoerwerktuig van een weidemolen?
15. Noem de twee typen tjaskers en het verschil tussen deze twee?
16. Hoe heet het wateropvoerwerktuig van een tjasker?
17. Hoe noemt men de ramen in een riet gedekte molen?
18. Wat zijn blokkelen?
19. In welk type molen vinden we ravelingsbalken in de kap en waarom zijn die nodig?
20. Wat is het verschil tussen een bergmolen en een beltmolen?

Vragen over het huiswerk

H18: maken 5.1 t/m 5.9

1. Welke zeilvoering zou je op onze molen gebruiken vandaag, belast en onbelast?
Als je maar acht enden had en dan alles er voor, dan kwam het misschien rond.
Onbelast dus alles er voor. Belast zal vrijwel zeker niet lukken, met een windkracht onder de kilogram per vierkante meter..
2. Waar is de standerdmolen op geplaatst?
De standerdmolen is met de steenbalk op de stormpen geplaatst. Deze wordt omhoog gehouden door de steekbanden, die op hun beurt op de kruisplaten rusten. De kruisplaten liggen op zonneblokken die weer op teerlingen rusten.
3. Wat is de naam en functie van de afdekking van de voet van de standerdmolen?
Het dak van de onderbouw wordt de paraplu genoemd. Men spreekt van een *gesloten*, *half gesloten* of *open* standerdmolen, afhankelijk van het feit of de voet (onderbouw), het gedeelte onder de zetel, geheel gesloten, half gesloten dan wel open is. Een voordeel van een gesloten standerdmolen is dat de balken beschermd worden tegen het weer en er meer ruimte is voor opslag.
4. Wat is de functie van de slekken?
Vaak zitten onder de lange burriebalken een paar langwerpige platen, de slekken. Hiermee rust de kast voor een klein deel op de zetel waardoor de steenbalk, die het grootste deel van het gewicht van de kast draagt, enigszins wordt ontlast. Bij zwaar kruien kan men de slekken dunner maken.
5. Hoe kan men aan de trap van een standerdmolen zien dat het een oude molen is?
Bij het oudere standerdmolentype lopen de trapbomen door tot aan de stijlen van de kast en wordt de trap naar boven toe steeds breder. Bij het jongere type lopen de trapbomen parallel en zitten aan weerszijden van de trap schoren, die aan het balkon vastzitten.
6. Wat verstaan we bij een standerdmolen onder de hel?
Het achterste maalkoppel (achtermolen) ligt op een verhoging. De ruimte onder dit maalkoppel wordt de hel genoemd, het paard van het maalkoppel bevindt zich in die hel.
7. Noem de twee delen waaruit de wipmolen is opgebouwd.
De wipmolen is opgebouwd uit een bovenhuis en een ondertoren.
8. Waarop rust de het bovenhuis van de wipmolen?
Het bovenhuis van de wipmolen rust op de bovenzetel die deel uitmaakt van de ondertoren.
9. Noem twee molentypes die een daklijst, waterlijst en steenlijst hebben.
Dat zijn de standerdmolen en de wipmolen.

10. Op welke plaatsen kan de vang van de paltrok worden bediend?
Dat kan op de zaagvloer en op het schavot.
11. Waar vinden we spinnekoppen?
Spinnekoppen vinden we vooral in Friesland. In Nederland zijn bijna 30 spinnekopmolens aanwezig, waarvan 26 in Friesland.
12. Als we naar de koker kijken, wat is dan het verschil tussen een kleine spinnekop en een grote wipmolen?
De koker bestaat uit vier, zware stijlen met daartussen vier, dikke planken. Bij kleinere molens bestaat de koker alleen uit acht, dikke planken.
13. Wat kun je zeggen over het verschil in stapeling tussen een wip en een spinnekop?
De spinnekop heeft een grotere stapeling. Dat is nodig omdat de ondertoren vaak vrij vlak is en het gevlucht er, met name op de hoeken, dan tegenaan zou slaan.
14. Hoe heet het opvoerwerktuig van een weidemolen?
De roerom.
15. Noem de twee typen tjaskers en het verschil tussen deze twee?
De boktjasker en de paaltjasker. De paaltjasker is eenvoudiger van constructie. De boktjasker heeft een kruibaan voor het kruien van het wiekenkruis op de wind. Ze hebben verschillende waterwerken.
16. Hoe heet het wateropvoerwerktuig van een tjasker?
Dat is een tonmolen.
17. Hoe noemt men de ramen in een riet gedekte molen?
Kistraampjes
18. Wat zijn blokkelen?
Blokkelen zijn blokken die de boventafelementsstukken verbinden en op de achtkantstijlen rusten. Deze constructie kwam vroeger voor. Later werden ze weggelaten en werden de boventafelementstukken halfhouts in elkaar gelaten.
19. In welk type molen vinden we ravelingsbalken in de kap en waarom zijn die nodig?
In een zeskant. Daar kan de koningspil eigenlijk niet in het midden lopen want daar zou het koningsbint komen. Men gebruikt dan ofwel een kromme balk (uit een kromgegroeide boom gezaagd) of men onderbreekt de bintbalk, zet er twee dwarsbalken op en verbindt die via twee andere balken, zie de figuur rechts.
-
20. Wat is het verschil tussen een bergmolen en een beltmolen?
Er is geen verschil. Soms zegt men wel eens dat de beltmolen op een kunstmatige verhoging is gebouwd en de bergmolen op een al aanwezige heuvel, maar dat is nergens aantoonbaar. De beide begrippen worden door elkaar gebruikt.

